

Big Serge: Analýza Charkovské protiofenzívy

- CZ24 News | 14. září 2022

UKRAJINA: 9. až 11. září se do historie rusko-ukrajinské války zapíše jako velmi významné období. Obě válčící strany překročily velmi důležité hranice, které ve svém souhrnu naznačují, že válka vstupuje do nové fáze. Ve dnech 9. a 10. Ukrajina dosáhla prvního konkrétního válečného úspěchu, když znovu dobyla celé Ruskem ovládané území v Charkovské oblasti západně od řeky Oskil, včetně západního břehu Kupjanska a tranzitního uzlu Izjum.

Mezitím Vladimir Putin svolal mimořádné zasedání své národní bezpečnostní rady, což urychlilo eskalaci ruské situace 11. září, kdy byla konečně napadena ukrajinská infrastruktura a velká část země se ponořila do tmy.

Zdá se být jasné, že válka vstupuje do nové fáze, a je velmi pravděpodobné, že se obě strany pokusí v blízké budoucnosti podniknout rozhodné kroky. Prozatím se pokusme rozebrat vývoj uplynulého týdne a ujasnit si, kam válka směřuje.

Charkovská protiofenzíva

Riskujeme, že to bude znít velmi pedantsky, ale ukrajinská protiofenzíva ve východní Charkovské oblasti je skvělou ukázkou obtížnosti hodnocení vojenských operací. Všichni se shodují na základních geografických údajích o tom, co se stalo: Ukrajina vyčistila vše západně od řeky Oskil od ruských sil. Nikdo se však neshodne na tom, co to znamená. Viděl jsem všechny následující interpretace – všimněte si, že lidé ke všem těmto závěrům dospěli na základě stejného souboru údajů:

- Rusko vtáhlo Ukrajinu do pasti a brzy zaútočí protiútokem
- Rusko se dobrovolně stáhlo z Charkova, aby upřednostnilo jiné fronty
- Rusko vylákalo Ukrajince, aby je zasáhlo dělostřelectvem
- Rusko utrpělo rozsáhlé selhání zpravodajských služeb, nepostřehlo ukrajinskou ofenzívu a nereagovalo na ni.
- Rusko utrpělo porážku v bitvě a bylo nuceno ustoupit.

Provedme metodickou pitvu a podívejme se, k čemu dospějeme.

Nejprve bychom chtěli poznamenat, že nepoměr sil na této frontě byl naprosto směšný. Ukrajina sestavila úderné uskupení o síle nejméně pěti plných brigád a zamířila na linii dotyku, na které se nenacházely vůbec žádné ruské pravidelné jednotky. Ruskou obranu na frontové linii v regionu obsluhovala spojenecká donbaská domobrana a národní gardisté. Zdá se, že v Izyumu byla osamocená praporní taktická skupina (BTG), ale jen máloco jiného.

I pro Ukrajince oslavující postup je nepopiratelné, že Charkovská oblast byla téměř úplně zbavena ruských vojsk a zůstalo z ní jen málo víc než stínící jednotka. Z toho vyplývají dvě důležité věci. Za prvé, že ukrajinská úderná skupina na většině míst postupovala proti prakticky neexistujícímu odporu. Za druhé, což je pro Ukrajinu zlověstnější, nekvalitní jednotky ponechané pro účely krytí dokázaly klást Ukrajincům dobrý odpor – muži z Rosgvarděje v Balakliji se houževnatě drželi několik dní, než se evakovali koridorem.

Ve své [předchozí analýze](#), kterou jsem provedl v době, kdy se ukrajinská protiofenzíva teprve začínala rozvíjet, jsem si všiml dvou důležitých věcí týkajících se podoby bojiště.

1. Tvrdil jsem, že Ukrajina nebude schopna se přes Oskil protlačit a řádně využít své ofenzívy.

2. Všiml jsem si, že Ukrajina rychle postupuje proti slabě obsazeným, vyprázdněným částem fronty a že Rusko se do bitvy zapojilo jen velmi málo.

Obě tato tvrzení byla správná. Přiznávám však, že jsem z nich vyvodil nesprávný závěr. Domnívám se, že ukrajinský postup by vyvrcholil u řeky Oskil, čímž by zůstal zranitelný vůči ruskému protiútoku příjíždějících záloh. Nyní se zdá být poměrně jasné, že je to nesprávné a že ruské zálohy, které byly na cestě, měly za úkol stabilizovat obranu u Oskilu, nikoli zahájit protiútok.

Nešlo o operační past Ruska, ale ani o vítězství v bitvě pro Ukrajinu – z toho prostého důvodu, že se o žádnou bitvu nejednalo. Rusko již tyto pozice vyklidilo a velmi rychle stáhlo zbývající clonící síly. Ukrajina pokryla spoustu území, ale nebyla schopna zničit žádné ruské jednotky, protože tam ve skutečnosti žádné nebyly.

Bylo by hloupé snažit se nyní ukrajinské straně rozmlouvat její nadšení. Budiž jim přičteno k dobru, že se jim podařilo sestavit dobře velkou údernou skupinu, namířit ji na slabou část fronty a získat zpět slušný kus půdy pod nohama. Vzhledem k tomu, jak žalostně málo úspěchů Ukrajina v této válce zaznamenala, se oprávněně snaží vytěžít z toho každý kousek morálky a propagandy.

Nedomnívám se však, že by územní ztráty v Charkově jakkoli změnily konečnou bilanci války. Rusko tuto frontu vydlabalo a vzdalo se území, ale dokázalo ukrajinské síly při jejich postupu zmrzačit neúnavným dělostřelectvem a leteckými údery. Ukrajinské kanály hojně informují o přeplněných nemocnicích. Ruské ministerstvo obrany tvrdilo, že během jejich postupu bylo pro Ukrajinu 4 000 mrtvých a 8 000 zraněných – domnívám se, že je to vysoké číslo, ale i když tato čísla snížíme o 50 % (takže nám zůstane 6 000 celkových obětí, což je rozumné vzhledem k tomu, kolik munice Rusko vyřadilo), je zcela jasné, že poměr ztrát v této operaci byl postaven špatně proti Ukrajině, jako vždy.

Momentum

Jak jsem předpověděl v minulém článku, Ukrajina zatím nedokázala využít své ofenzívy k dosažení operační hloubky. Nebyla vůbec schopna vyslat své síly přes řeku Oskil. Vzhledem k tomu, že jejich postup na východ pevně kulminoval, snaží se udržet svou dynamiku, nebo alespoň její zdání.

Úspěšný postup Ukrajiny v Charkovské oblasti byl doplněn bleskovým falšováním a propagandou, které měly simulovat celkovou změnu strategické dynamiky. Patří mezi ně podvrhy související s ruskou vnitřní politikou, jako jsou vymyšlené výzvy k Putinovu sesazení, a dezinformace na bojišti, například tvrzení, že ukrajinská armáda prolomila hranice LNR nebo vtrhla do Doněcku. Rozšiřují také z kontextu vytržená videa (nejpopulárnější z nich ukazuje skladiště ruských vozidel na Krymu), která údajně ukazují, že Rusové opustili stovky vozidel v Izjumě.

Na falšování nezáleží. Ukrajina se však bude snažit udržet dynamiku na bojišti i tím, že na charkovskou operaci naváže dalšími protiútoky. Nadále se pokoušejí překročit řeku Doněc v silách, aby neúspěšně zaútočili na Lyman. Pokračují také v útocích směrem na Cherson, přičemž dosahují jen malého pokroku a mají vysoké ztráty.

Nejdůležitějším vývojem je však tvrzení, že v Záporoží byla sestavena druhá ukrajinská úderná skupina. Jedná se o oblast, kde by geografické podmínky skutečně umožnily Ukrajině dosáhnout operačního využití. Úspěšný postup směrem k Melitopolu nebo Mariupolu by ohrozil pozemní most na Krym a hrozil by rozpadem celé pozice Ruska na jihu.

Na rozdíl od Charkova se však nejedná o vyhloubenou část fronty. Nově zformovaný ruský 3. sbor je soustředěn na jihu a nedávno byly zpozorovány ruské konvoje, které se pohybují přes Mariupol. Ukrajina se dost možná pokusí o další útočnou operaci tímto směrem, ale vzhledem k síle zdejšího

ruského uskupení budou výsledky spíše podobné Chersonu než Charkovu.

Suverenita

V prvních měsících války jsem na Twitteru tvrdil, že masivní ofenzívy jsou obtížné a že Ukrajina zatím neprokázala organizační schopnost zorganizovat operaci na vyšší než brigádní úrovni. Všechny útočné akce, které jsme z Ukrajiny viděli na počátku, měly podobu iniciativy jednotlivých velitelů brigád – nebo častěji jednotlivých praporů.

No a ejhle, Ukrajině se podařilo nasadit nejméně dvě (Cherson, Charkov) a možná tři (Zápороží) úderné skupiny o několika brigádách a zahájit koordinované operace. To bylo možné, protože Ukrajina je pseudostát, který je zásobován, financován a stále více řízen NATO. Západní agentury se nemohou ubránit chvástání – Británie se označila za stranu odpovědnou za plánování a organizaci operace v Chersonu, zatímco [USA si připisují zásluhy](#) za úspěšnější útok v Charkově.

Je těžké přeceňovat, do jaké míry je Ukrajina podporována pouze Západem. Ukrajinští vojáci jsou cvičeni důstojníky NATO, vyzbrojeni zbraněmi NATO, v poli je doprovázejí vojáci NATO – zahraniční dobrovolníci a ukrajinský pseudostát je udržován v chodu díky peněžním injekcím ze Západu. Videá z charkovské fronty [oplývají anglicky mluvícími vojáky](#) a zahraničními zbraněmi.

Nejde jen o to, znovu poukázat na to, že Ukrajina je zkrachovalý stát – mrtvola, které vnější aktéři pohybem končetin dodávají iluzi života. Jde o to, že Rusko si to uvědomuje a správně chápe, že se nachází v civilizační kolizi se Západem. Za tímto účelem musíme pochopit, že ruská eskalace probíhá, a zamyslet se nad tím, co to znamená.

Eskalace a mobilizace

Myšlenka, že Rusko potřebuje mobilizovat, se v tuto chvíli stala starým otřepaným mementem, které má na svědomí pomatený Igor Strelkov. Je jistě pravda, že Rusko musí eskalovat, ale přejít přímo k mobilizaci (uvést ekonomiku do válečného stavu a povolát brance) by bylo velkou chybou. Rusko má jiné, lepší způsoby eskalace. Nedávný ukrajinský postup v Charkově je zřejmým signálem ke zvýšení rozmístění sil a ukrajinské výstřely na cíle za ruskou hranicí jen zvyšují tlak na stažení rukavic.

Nejprve bych se rád vyjádřil k tomu, proč jsem proti mobilizaci. Jedním z nejdůležitějších rozměrů této války je hospodářská fronta. Evropu žene na pokraj energetické krize. Deník [Wall Street Journal se zaměřil](#) na to, co považuji za nejvýstižnější popis této krize, a varoval před „novou érou deindustrializace v Evropě“.

Plná mobilizace by byla pro ruskou ekonomiku velmi nákladná a znamenala by riziko, že Rusko ztratí výhodu, kterou v současné době drží v ekonomické konfrontaci s Evropou. To je podle mého názoru hlavní důvod, proč ruská vláda dnes rychle potlačila zvěsti o mobilizaci. Na žebříčku eskalace existují další stupně, než se přejde k totální válce.

Již nyní se objevují zvěsti, že Rusko plánuje [změnit formální označení války](#), a to ze „speciální vojenské operace“. To by sice mohlo znamenat formální vyhlášení války, ale myslím, že je to nepravděpodobné. Spíše je pravděpodobné, že Rusko dá operaci na Ukrajině stejné označení jako svým operacím v Sýrii, uvolní pravidla nasazení a začne se vážně zaměřovat na ukrajinská aktiva.

Předzvěst toho jsme viděli včera večer, kdy Rusko několika raketami zlikvidovalo více než polovinu ukrajinské energetiky. Cílů, po kterých mohou jít, je mnohem více – další uzly elektrické sítě, zařízení na čerpání a filtraci vody a vyšší velitelská stanoviště. Existuje přinejmenším určitá pravděpodobnost, že Rusko začne útočit na velitelská zařízení, v nichž se nachází personál NATO.

Věrohodné popírání funguje oběma směry; protože NATO na Ukrajině oficiálně nepůsobí – pouze „dobrovolníci“ -, není cílení na jejich personál otevřeným agresivním činem.

Rusko má také mnoho způsobů, jak zvýšit nasazení svých sil na Ukrajině, které nedosahují úrovně plné mobilizace. Má k dispozici zásobu demobilizovaných smluvních vojáků, které může povolát, a také zásobu záložníků, které může zvýšit částečnou mobilizací.

Ruská linie přitvrzuje. Jen v uplynulých 24 hodinách mluvčí Kremlu Dmitrij Peskov prohlásil, že s Ukrajinou „nejsou žádné vyhlídky na jednání“, a Putin řekl: „Nepřátelské síly se na nás zaměřují a my musíme převzít iniciativu, abychom jim dokázali čelit.“ Medveděv šel před chvílí ještě dál: „Jistý Zelenskyj řekl, že nebude vést dialog s těmi, kdo kladou ultimáta. Současná ‘ultimáta’ jsou rozcvíčkou pro děti, předzvěstí požadavků, které budou vzneseny v budoucnu. Zná je: úplná kapitulace kyjevského režimu za podmínek Ruska“.

Pokud se domníváte, že ruská vláda je naprosto nekompetentní a obojetná, považujte podobná prohlášení za chvástání. Ale vzhledem k včerejšímu varovnému výstřelu na ukrajinskou energetiku mám pocit, že se Rusko připravuje na eskalaci na vyšší úroveň intenzity, které se Ukrajina svými vlastními zdroji nemůže vyrovnat. Jediným dalším hráčem na žebříčku eskalace jsou Spojené státy.

Ukrajinu – a možná i Američany na druhé straně války – čekají temné časy.

Druhá jižní fronta

Sýrie a Ukrajina jsou dvě fronty jedné války. To je velmi důležité pochopit. V Sýrii se Spojené státy pokusily zničit nejdůležitějšího spojence Ruska na Blízkém východě a vytvořit popelnicový chaos, který by vysál ruské zdroje; na Ukrajině NATO vyzbrojilo stát kamikadze, který se vrhl na západní hranici Ruska. V ruské mysli jsou tyto války neoddělitelně propojeny.

Mám silné podezření, že po protiofenzívě v Charkově bude Rusko hledat způsob, jak vrátit úder Spojeným státům, aniž by překročilo červené linie, které by mohly vést k přímé konfrontaci. Sýrie je místem, kde by k tomu mohlo dojít. Spojené státy udržují na syrském území několik nelegálních základů, na které by Rusko mohlo udeřit s využitím svých syrských spojenců podobně, jako Spojené státy využívají Ukrajinu. Rusko je ve fázi dokončování výcviku nové syrské výsadkové divize. S ruským leteckým krytím by byl možný útok na některou z amerických základů v Sýrii – USA by si musely vybrat mezi sestřelením ruských letadel a flirtováním s jadernou válkou, nebo pokorným přijetím ztráty nelegální základny, kterou se před vlastními občany snaží usilovně skrývat. Vzhledem k naprostému nedostatku nadšení americké veřejnosti pro další válku na Blízkém východě se zdá, že USA by ztrátu prostě musely překousnout.

Velká očekávání Serge:

1. Ruská eskalace útoků na ukrajinskou infrastrukturu a velitelská centra.
2. Nasazení ruských sil zvýšeno bez plné mobilizace.
3. Zintenzivnění ruského úsilí o obnovu území DNR.
4. Možná eskalace v Sýrii, pravděpodobně v podobě útoků syrské armády na americké základny.

